

System Monitorowania
Usług Publicznych

TGR 9 - Kultura i rekreacja

Agnieszka Czekaj (Urząd Statystyczny w Krakowie,

Marcin Poprawski (Związek Miast Polskich)

współliderzy TGR 9 Kultura i rekreacja

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

SMUP 2 - TGR 9 - Kultura i rekreacja

Prezentacja zespołu TGR (uwagi wstępne):

Agnieszka Czekaj – Współlider TGR 9 – Urząd Statystyczny w Krakowie | **Marcin Poprawski** – Współlider TGR 9 – Związek Miast Polskich | **Joanna Orlik** – Moderator GWD Kultura – Związek Miast Polskich | **Zofia S. Kiełpińska** – Moderator GWD Rekreacja – Związek Powiatów Polskich | **Ewa Bińczycka** – Urząd Statystyczny w Krakowie | **Mariusz Cembruch-Nowakowski** – Urząd Statystyczny w Krakowie | **Magdalena Gielowska** – Urząd Statystyczny w Krakowie | **Piotr Knaś** – Związek Miast Polskich | **Anna Kowacka** – Urząd Statystyczny w Krakowie | **Grzegorz P. Kubalski** – Związek Powiatów Polskich | **Ewa Malinowska** – Urząd Statystyczny w Rzeszowie | **Aleksandra Polit-Krzystanek** – Urząd Statystyczny w Krakowie | **Justyna Rak** – Urząd Statystyczny w Rzeszowie | **Joanna Sanetra-Szeliga** - Urząd Statystyczny w Krakowie | **Joanna Szulborska-Łukaszewicz** – Związek Powiatów Polskich

Praca w dwóch podobszarach – Kultura oraz Rekreacja: osobne miejsca i terminy dla GWD

Działania integrowane do jednego TGR – wspólne spotkania i uwspólnianie dokumentów oraz „produktów”

TGR 9 - A. Podobszar usług KULTURA

Zakres merytoryczny OU - Cel podmiotu odpowiedzialnego za zapewnienie usług zaspakajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców, a dzięki temu dbanie o wysoką jakość życia na danym obszarze.

(cele cząstkowe):

- **upowszechnianie i zapewnianie równego dostępu** do kultury,
- **wzmacnianie tożsamości kulturowej i pamięci zbiorowej,**
- **wspieranie i promocja twórczości, ekspresji i kreatywności,**
- **stwarzanie warunków do rozwoju** osobistego, a także inicjatyw indywidualnych i obywatelskich w obszarze kultury
- **wspieranie relacji** międzypokoleniowych i międzykulturowych,
- **wzmacnianie kompetencji** społeczno-kulturowych jednostek.

do realizacji powyższych celów JST wykorzystuje m.in. takie działania jak:

- **prowadzenie edukacji kulturowej i artystycznej,**
- **realizowanie działań i inicjatyw kulturalnych** oraz
- **sprawowanie opieki nad zabytkami i ochrona dziedzictwa** narodowego.

TGR 9 - A. Podobszar usług KULTURA

Zakres merytoryczny OU - charakterystyka i kontekst funkcjonowania

Realizacja usług publicznych polega na **odpowiadaniu na potrzeby mieszkańców danej społeczności**, na poziomie lokalnym, regionalnym i narodowym.

Przyjmuje się, że do podstawowych potrzeb związanych z kulturą należą m.in. **potrzeby poznawcze, estetyczne, duchowe, samorealizacji, poczucia wspólnoty a także rozrywka**.

Starając się sprostać potrzebom mieszkańców administracja publiczna różnego stopnia (tak na poziomie centralnym i samorządowym), a także instytucje kultury, dla których jest organizatorem, organizacje pozarządowe wspierane poprzez konkursy dotacyjne przez nie organizowane oraz inne **podmioty korzystające ze finansowych źródeł publicznych przygotowują ofertę działań dostępnych dla różnych grup odbiorców**.

Oferta ta dotyczy szerokiego wachlarza **zadań w obszarach sztuk wizualnych i audiowizualnych, sztuk performatywnych, dziedzictwa kulturowego, książki i czytelnictwa oraz edukacji kulturalnej**.

Podstawowym zadaniem dostawcy usługi jest **dotarcie z nią do jak najszerszego grona odbiorców**. Z jednej strony chodzi tu o **dostosowanie merytoryczne oferty kulturalnej do różnych grup beneficjentów**, w tym grup specjalnych; z drugiej zaś, konieczne jest **dostosowanie logistyczne realizowanych działań** (np. odpowiednia infrastruktura, dostęp w odpowiedniej odległości od miejsca zamieszkania).

TGR 9 - A. Podobszar usług KULTURA

Zakres merytoryczny OU - charakterystyka i kontekst funkcjonowania

Usługi oferowane na poziomie JST, odzwierciedlają zapisy ustawowe (**prowadzenie edukacji kulturowej i artystycznej, realizowanie działań i inicjatyw kulturalnych, sprawowanie opieki nad zabytkami i ochrona dziedzictwa narodowego**).

Zakres oferty w obszarze kultury tworzonej w ramach danej JST może być zależny od wielu czynników na nią wpływających np.

- **profilu gospodarczego i społecznego JST,**
- **liczby turystów,**
- **priorytetów interwencji strategicznej,**
- **aktywności innych podmiotów publicznych i komercyjnych na terenie JST,**
- **zasobności JST,**
- **zasobów dziedzictwa kulturowego i zabytków wymagających opieki**
- **od ustanowionych lokalnie relacji pomiędzy kulturą a powiązanimi z nią innymi sektorami usług** np.: skali działań w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej w ramach systemu edukacji; skali pracy środowiskowej / animacji społeczno-kulturowej w ramach systemu pomocy społecznej; skali działań w zakresie promocji i marketingu JST (wydarzenia, festiwale, itp.).

Zarówno administracja centralna jak i JST w większości przypadków delegują realizację usług kulturalnych do podległych im instytucji kultury. Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, **część zadań publicznych zlecana jest organizacjom pozarządowym** (poprzez powierzenie lub wsparcie – konkursy ofert). **Umożliwia to bardziej adekwatną odpowiedź na potrzeby danej społeczności**, której emanacją i dla dobra której działają organizacje pozarządowe (szczególnie te o statusie organizacji pożytku publicznego).

TGR 9 - A. Podobszar usług KULTURA

Zakres merytoryczny OU - wyodrębnione USŁUGI

- 1. Tworzenie oferty kulturalnej** (środki JST na kulturę, działania kulturalne realizowane w ramach tych funduszy, zaangażowane podmioty realizujące te zadania, dostępność dla mieszkańców i beneficjentów, w tym m.in. organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, [stymulowanie współpracy między organizacjami])
- 2. Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego** (działania związane z opieką nad zabytkami i ochroną [oraz promocją] dziedzictwa kulturowego, w tym wsparcie dla gospodarzy zabytków, obejmowanie ochroną poszczególnych zabytków, obszarów zabytkowych)
- 3. Wspieranie artystów, twórców i przemysłów kultury oraz kreatywnych** (np. stypendia, pracownie, zamówienia dzieł, wsparcie organizacji reprezentujących twórców i artystów, programy rozwoju przemysłów kultury i kreatywnych)
- 4. Wspieranie aktywności mieszkańców** (udzielanie wsparcia inicjatywom oddolnym, grupom nieformalnym, mieszkańcom w realizacji przedsięwzięć kulturalnych, współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez realizację zadań publicznych, programy rozwoju uczestnictwa w kulturze wspierające aktywność kulturalną)
- 5. Wspieranie rozwoju kompetencji** (zajęcia i działania związane z prowadzeniem edukacji kulturalnej i artystycznej, edukacja przez całe życie w instytucjach kultury, np. uniwersytety dziecięce i III wieku)

TGR 9 - A. Podobszar usług KULTURA

Zakres merytoryczny OU - usługi wyodrębnione w ramach OU

Sprawozdawczość z tychże usług powinna polegać na

opracowaniu klucza definicyjnego umożliwiającego przyporządkowanie poszczególnych zadań (przedsięwzięć) w instytucjach kultury oraz zadań publicznych realizowanych przez inne zakontraktowane podmioty **do poszczególnych pięciu obszarów**.

Przy czym **pierwszy z pięciu obszarów jest "opisem generalnym" pola usług w kulturze** (zawierającym jednakże jak każda usługa wskaźniki, przykładowo: liczba instytucji kultury poszczególnych rodzajów, wydatki JST na 1000 mieszkańców),

a **cztery kolejne dotyczą kluczowych działań** wynikających z celów, które są istotne w kontekście konstytucji, ustawy o prowadzeniu działalności kulturalnej, ustawy o muzeach, bibliotekach, ustaw o samorządzie, ustaw edukacyjnych i Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego.

TGR 9 - A. Podobszar usług KULTURA

Zakres merytoryczny OU - usługi wyodrębnione w ramach OU

Bardzo ważne jest **opisanie roli samorządu, jako jednostki wyznaczającej zakres usług publicznych** oraz jednostki **przekierowującej zasoby do poszczególnych partnerów w realizacji usług publicznych** poprzez:

- **organizowanie i dotowanie instytucji** kultury
- zlecenie realizacji zadań publicznych **w trybie ustaw o zlecaniu zadań publicznych**
- zlecenie realizacji zadań **w trybie zamówień publicznych**
- **bezpośrednia realizacja** zadań przez JST/ urząd
- **przekierowywanie środków do innych podmiotów publicznych** (np. jednostki edukacyjne), dla których organizatorem jest dana JST
- **stymulowanie współpracy** między podmiotami aktywnymi w obszarze kultury

Mając dobrze opisane tryby realizacji programu usług w kulturze oraz poszczególne usługi można **ustalić wskaźniki opisujące: ilość, jakość, dostępność, efektywność kosztową.**

TGR 9 - A. Podobszar usług REKREACJA

Zakres merytoryczny OU – Cel podmiotu odpowiedzialnego za zapewnienie usług
zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.

cele częściowe, m.in.:

- **zapewnienie warunków umożliwiających uprawianie rekreacji poprzez stworzenie infrastruktury** dla rozwoju rekreacji, w tym obiektów służących do rekreacji i sportu, terenów zielonych,
- **dostępność dla mieszkańców oraz trwała dbałość** o czystość, o jakość obiektów i terenów rekreacyjnych, ich wyposażenie oraz ich utrzymanie,
- stworzenie warunków umożliwiających korzystanie z zasobów infrastruktury rekreacyjnej poprzez **organizowanie różnorodnych imprez sportowo-rekreacyjnych,**
- **wspieranie podmiotów gospodarczych świadczących usługi rekreacyjne,**
- **wspierania inicjatyw i działań na rzecz rozwoju sportu dla wszystkich,**
- **animowanie rozwoju i wspieranie aktywności społecznej,**
- **propagowanie idei zdrowego trybu życia i korzystnego wpływu rekreacji na zdrowie** fizyczne i psychiczne oraz kontakty międzyludzkie,
- edukacja mieszkańców i **profilaktyka zdrowotna.**

TGR 9 - A. Podobszar usług REKREACJA

Zakres merytoryczny OU - Charakterystyka i kontekst funkcjonowania OU

Obszar usług „rekreacja” charakteryzowany jest poprzez **kategorie klasyfikacji statystycznych** (PKWIU, PKD itd) co stanowi dalece **niedoskonały, zawężony zakres aktywności**.

Zakreślenie granic obszaru rekreacja jest niezwykle trudne ze względu na obszerność i wieloznaczność samego pojęcia rekreacja, które jest elementem szeroko rozumianej kultury fizycznej.

W kontekście działalności JST rekreacja występuje formalnie jako składowa obszaru kultury fizycznej w podobszarach:

- **sport dzieci i młodzieży**, w tym wychowanie fizyczne i sport szkolny,
- **sport amatorski, wyczynowy, „sport wszystkich”**
- **turystyka**
- **rekreacja**

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację usług publicznych w zakresie rekreacji, sportu i turystyki są **jednostki samorządu terytorialnego, jednostki administracji rządowej, osoby fizyczne lub prawne realizujące usługi publiczne**.

TGR 9 - A. Podobszar usług REKREACJA

Zakres merytoryczny OU - Charakterystyka i kontekst funkcjonowania

Ważnym elementem, który charakteryzuje obszar usług (i ustalanie katalogu usług) jest specyfika JST /

- wielkość, zajmowany obszar,
- status - gmina miejska , wiejska, duże miasta - różne oczekiwania społeczne,
- budżet – możliwości finansowe a z tym związany wachlarz usług w danym obszarze usług,
- posiadana infrastruktura sportowo-rekreacyjna

TGR 9 - A. Podobszar usług REKREACJA

Zakres merytoryczny OU –wyodrębnione USŁUGI

- 1. dostęp** (budowa, utrzymanie i udostępnianie obiektów sportowych i rekreacyjnych, tj. stadionów i boisk sportowych, kortów tenisowych, hal i sal sportowych, pływalni krytych i otwartych, torów sportowych, lodowisk krytych i otwartych, strzelnic sportowych, aquaparków, skateparków, zewnętrznych siłowni, ścieżek rowerowych. Istotnym aspektem usługi jest również dostosowanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla osób o specjalnych potrzebach).
- 2. aktywność** (wspieranie aktywności mieszkańców poprzez organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych, współpraca gminy z podmiotami organizującymi zajęcia sportowe i rekreacyjne - kluby i stowarzyszenia kultury fizycznej, inne podmioty zajmujące się sportem i rekreacją oraz finansowanie i organizacja zajęć pozalekcyjnych i dodatkowych w szkołach z zakresu rekreacji i sportu).
- 3. edukacja** (wspieranie profilaktyki zdrowotnej oraz aktywności ruchowej i promowanie zdrowego tryb życia)

TGR 9 - podobszar KULTURA

Kluczowe kategorie źródeł danych - wnioski z przeglądu źródeł

Źródła danych GUS: Sprawozdania z działalności instytucji kultury, archiwów, o finansach instytucji kultury, o rozpowszechnianiu filmów w kinach, o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w samorządzie gminnym, dane o liczbie abonentów KRRiTV, dane z systemów informacyjnych BN, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego;

Źródła danych JST: RIK, Sprawozdawczość instytucji kultury, : Zestawienia podstawowych danych o umowach., w tym Zamówień Publicznych oraz umów dotacyjnych; Sprawozdanie z realizacji programu współpracy JST z organizacjami pozarządowymi. Zestawienia dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego; Wykaz dotacji przekazanych na dofinansowanie prac przy zabytku; Wykaz dotacji przekazanych na działalność kulturalną mniejszości etnicznych; Zestawienie wniosków i zrealizowanych inicjatyw lokalnych; Zestawienie zadań realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego; System informacji o projektach realizowanych z Funduszy Europejskich; Raport o stanie gminy (miasta); System STRADOM - system MJUP „ Monitorowanie jakości usług publicznych jako element zintegrowanego systemu zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego”; „Barometr Krakowski”.

Źródła danych MKiDN oraz państwowych instytucji kultury podległych MKiDN;

Źródła danych MRR, WUOZ, IPN, KRRiTV, SKOZK,

TGR 9 - podobszar REKREACJA

Kluczowe kategorie źródeł danych - wnioski z przeglądu źródeł

Źródła danych GUS: Sprawozdanie z działalności klubu sportowego, związku sportowego, o (gminnych) obiektach sportowych, o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego, z organizacji imprez masowych; Statystyka gminy (powiatu): samorząd i transport; dane z systemów informacyjnych MF oraz MEN

Źródła danych JST: Raport o stanie gminy; Dokumentacja związana z budżetem; Sprawozdanie z realizacji programu współpracy JST z organizacjami pozarządowymi; Zestawienia dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego; Zestawienie wniosków i zrealizowanych inicjatyw lokalnych; Zestawienie zadań realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego; System informacji o projektach realizowanych z Funduszy Europejskich;

Źródła danych: MSiT, MEN, PTTK,

TGR 9 - KULTURA i REKREACJA

Wyzwania związane z monitorowaniem usług w kontekście źródeł danych;

brak spójności w źródłach danych. JST nie zbierają dane wg wspólnych standardów, co uniemożliwia łączenie zbiorów na poziomie centralnym (dobrym przykładem tu jest rejestr instytucji kultury).

konieczność wytyczenia linii demarkacyjnych w obszarze monitorowania usług na styku obszarów:

- edukacja i kultura
- pomoc społeczna i kultura
- rekreacja a lokalna polityka zdrowotna
- sport wyczynowy a działalność rekreacyjna

złożony proces weryfikacji relacji wskaźników i usług...

zakres i metody dotychczasowego pozyskiwania danych

warunki dla aktualizacji zakresu i metod pozyskiwania danych adekwatnych dla zdefiniowanych usług

TGR 9 - KULTURA i REKREACJA

Horyzont pracy i najbliższe plany - plan pracy TGR (harmonogram spotkań).

15.11.2019, US Kraków: Omówienie Opinii GWD nt. Raportu Wstępnego oraz wstępnej wersji Fiszki OU; Weryfikacja treści wyjściowej wersji fiszki obszaru usług (w tym propozycja wyboru usług do SMUP); Sformułowanie wstępnych rekomendacji dot. systemu sprawozdawczego (luki informacyjne, przypadki nieefektywnego działania systemu).

10.01.2020, US Kraków: Prezentacja wstępnej wersji Fiszek Usług; Omówienie Opinii GWD nt. wstępnej wersji Fiszek Usług; Uzgodnienie treści Fiszek Usług.

13.03.2020, US Kraków: Prezentacja wstępnej wersji Fiszek Wskaźników; Omówienie Opinii GWD nt. wstępnej wersji Fiszek Wskaźników; Uzgodnienie treści Fiszek Wskaźników; Prezentacja i omówienie koncepcji badania testowego.

26.05.2020, US Kraków: Prezentacja wstępnej wersji Raportu z testu metodologii; Omówienie Opinii GWD nt. wstępnej wersji Raportu z testu metodologii; Uzgodnienie treści Raportu z testu metodologii.

Spotkania TGR poprzedzane są spotkaniami GWD w listopadzie / grudniu, lutym, kwietniu i czerwcu

Terminy spotkań TGR od czerwca 2020 (w trakcie ustalania): Prezentacja wstępnej wersji Analizy systemu sprawozdawczości i luk informacyjnych; Omówienie Opinii GWD nt. wstępnej wersji Raportu z testu metodologii; Uzgodnienie treści Analizy systemu sprawozdawczości i luk informacyjnych; Prezentacja wstępnej wersji Raportu Końcowego TGR/GWD; Omówienie Opinii GWD nt. wstępnej wersji Raportu Końcowego TGR/GWD; Uzgodnienie treści Raportu Końcowego TGR/GWD.

System Monitorowania
Usług Publicznych

TGR 9 - Kultura i rekreacja

Agnieszka Czekał - Urząd Statystyczny w Krakowie - a.czekaj@stat.gov.pl

Marcin Poprawski - Związek Miast Polskich - poprawski@amu.edu.pl

